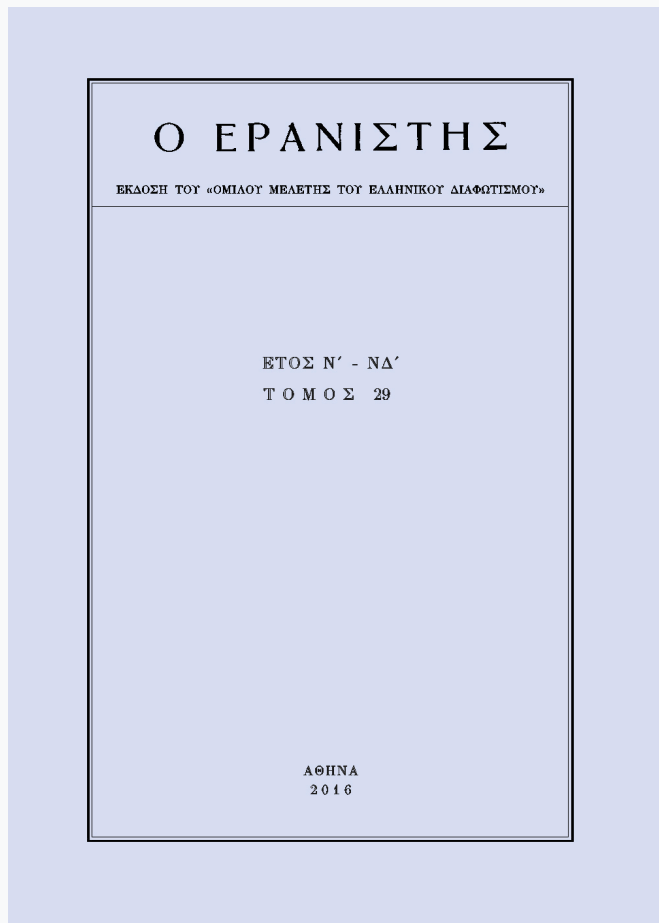

The Gleaner

Vol 29 (2016)

Χρονικά - Ειδήσεις

eranistes eranistes

doi: [10.12681/er.21101](https://doi.org/10.12681/er.21101)

Copyright © 2019, eranistes eranistes

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

eranistes, eranistes. (2019). Χρονικά - Ειδήσεις. *The Gleaner*, 29, 331–336. <https://doi.org/10.12681/er.21101>

Χρονικά - Ειδήσεις

Η ΚΓ΄ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΟΜΕΔ

Η ΚΓ΄ Γενική Συνέλευση του ΟΜΕΔ πραγματοποιήθηκε την 22α Οκτωβρίου 2014, με πρόεδρο την κυρία Όλγα Κατσιαροδή–Hering και γραμματέα την κυρία Νάσια Γιακωβάκη. Θέματα ημερήσιας διάταξης ήταν: 1. Απολογισμός άπερχομένου Διοικητικού Συμβουλίου, 2. Έκθεση Έξελεγκτικής Επιτροπής, 3. Έκλογή Έξελεγκτικής Επιτροπής, 4. Μερική ανανέωση του ΔΣ, 5. Προτάσεις μελών.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία, ο Γενικός Γραμματέας του Όμιλου κύριος Δημήτρης Αποστολόπουλος παρουσίασε την Έκθεση πεπραγμένων του ΔΣ των ετών 2012-2014, πεπραγμένα τόσο στο έσωτερικό της χώρας όσο και στο έξωτερικό.

Έγινε αναφορά στην πορεία της έκδοσης του 29ου τόμου του «Ερανιστή», ενώ παράλληλα εκτέθηκε η πορεία της ψηφιοποίησης και της σταδιακής ανάρτησης των προηγούμενων τόμων του περιοδικού· ή προσπάθεια να μεταγραφεί το «Επιστολόριο» του Εγγένιου Βούλγαρη με στόχο την έκδοσή του αλλά και η προετοιμασία έκδοσης του πολυαναμενόμενου 7ου τόμου της Άλληλογραφίας του Κοραή, με τον οποίο θα ολοκληρωθεί ένα σημαντικό έκδοτικό σχέδιο του Όμιλου.

Στή συνέχεια παρουσιάστηκαν τα σχετικά με τη διεθνή παρουσία του ΟΜΕΔ: τη συμμετοχή του στις συναντήσεις της Διεθνούς Έταιρείας του Διαφωτισμού (ISECS/SIEDS) και στα Συμπόσια τα ό-

ποια διοργανώνουν οι εθνικές εταιρείες που φιλοξενούν τις ετήσιες συναντήσεις.

Κοντά ωστόσο στα θετικά σημεία του απολογισμού, αναγγέλθηκε και η απώλεια δύο διακεκριμένων μελών του Όμιλου: της Αίκατερίνης Κουμαριανού, ιδρυτικού μέλους του ΟΜΕΔ, και του Κωνσταντίνου Πιτσάκη.

Στή συνέχεια ο Ταμίας του ΔΣ κύριος Παναγιώτης Μιχαηλάρης ενημέρωσε τη Συνέλευση για τα οικονομικά του Όμιλου.

Μετά την εισήγηση του Γενικού Γραμματέα και την ενημέρωση του Ταμιά, διαβάστηκε η έκθεση της τριμελούς Έξελεγκτικής Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία προτείνεται η άπαλλαγή του άπερχομένου ΔΣ από κάθε εθνήνη, καθώς όλα τα σχετικά βιβλία βρίσκονται σε απόλυτη τάξη. Η Γενική Συνέλευση, η οποία αποδέχθηκε την εισήγηση της Έξελεγκτικής Επιτροπής, άπάλλαξε ομόφωνα το ΔΣ.

Κατόπιν διεξήχθησαν οι ψηφοφορίες για τη σύνθεση της ΕΕ και τη σύνθεση του ΔΣ.

Σύμφωνα με τα άποτελέσματα, στην ΕΕ εξελέγησαν οι κυρίες Όλγα Άλεξανδροπούλου, Βασιλική Μπόμπου–Σταμάτη και Άλεξάνδρα Σφοδίνη, ενώ για το ΔΣ οι κ. Σοφία Ματθαίου, Παναγιώτης Μιχαηλάρης, Οδρανία Πολυκανδριώτη και Γιώργος Τόλιας.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΟΜΕΔ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2014-2016

Μετά τις άρχαιεσιές της 22ας Οκτωβρίου 2014 τὰ παραμένοντα και τὰ νεοεκλεγέντα μέλη τοῦ ΔΣ συνήλθαν και συγκροτήθηκαν σὲ σῶμα ὡς ἐξῆς: Ἐμμ. Ν. Φραγκίσκος Πρόεδρος, Κώστας Λάππας Αντιπρόεδρος, Δ. Γ. Α-

ποστολόπουλος Γενικός Γραμματέας, Π. Δ. Μιχαηλάρης Ταμίας, Γεώργιος Τόλιας Εἰδ. Γραμματέας, Γιούλη Εἰδαγγέλου, Σοφία Ματθαίου, Στέργιος Φασουλάκης και Οδρανία Πολυκανδριώτη, μέλη.

ΒΑΣ. ΒΛ. ΣΦΥΡΟΕΡΑΣ (1921-2015)

Ἦταν Μάιος τοῦ 1977 ὅταν ὁ καθηγητῆς τῆς Ἱστορίας τοῦ Νεότερου Ἑλληνισμοῦ στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν και μέλος τοῦ ΟΜΕΔ Βασ. Βλ. Σφυρόερας ἐκλεγόταν γιὰ πρώτη φορὰ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ του Συμβουλίου διαδεχόμενος τὸν ἀείμνηστο Δημήτριο Γκίνη. Λίγα χρόνια ἀργότερα ἐπανεκλεγόταν διαδεχόμενος, αὐτῇ τῇ φορὰ, τὸν Κ. Θ. Δημαρά. Τὸν Οκτώβριο τοῦ 2011, ἔχοντας ἐπανεκλεγεί ἕως τότε ἀδιαλείπτως στὴ θέση τοῦ Προέδρου, ἀποχωροῦσε ἀπὸ τὰ καθήκοντά του ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἡλικίας (συμπλήρωνε τὸ ἐνενηκοστὸ ἔτος) ὅσο και μιᾶς σοβαρῆς ἀσθένειας ποὺ ἔφερε τὸ λυτρωτικὸ τέλος στὶς 25 Μαΐου τοῦ 2015. Ἡ παρουσία του στὴν κεφαλὴ τοῦ προεδρείου τοῦ ΟΜΕΔ κατὰ τὸ διάστημα τῆς μακρόχρονης θητείας του συνδέθηκε μὲ τὴ συνέχιση και ἀνάπτυξη τῶν ἐπιστημονικῶν δραστηριοτήτων τοῦ Ὁμίλου τόσο στὸν ἐκδοτικὸ ὅσο και στὸν ὀργανωτικὸ τομέα, ὅπου ὁ ἴδιος μὲ πνεῦμα θετικὸ ἄφηνε πάντα χῶρο στοὺς ἄμεσους συνεργάτες του νὰ διεκπεραιώνουν ἀπρόσκοπτα τὶς προ-

ποβουλίες και εἰθύνες ποὺ ἀναλάμβαναν στὸ πλαίσιο τῶν θεσμοθετημένων ἀρμοδιοτήτων τους: ἔτσι, στὰ χρόνια αὐτὰ κυκλοφόρησαν δεκαπέντε τόμοι τοῦ Ἑρανιστῆ, ἐκδόθηκε τὸ εὑρετήριο τῶν πρώτων εἴκοσι τόμων του, δημοσιεύθηκαν ἀποτελεῖ κείμενα τοῦ Νεοελληνικοῦ Διαφωτισμοῦ, ὁ ΟΜΕΔ ἐξακολούθησε τὴν ἐνεργὴ συμμετοχὴ του στὰ ἔργα τῆς Διεθνoῦς Ἐταιρείας Μελέτης τοῦ 18ου αἰῶνα (ISECS), διοργανώθηκαν τρία Διεθνή Συνέδρια (Διεθνoῦς Ἐταιρείας Μελέτης τοῦ 18ου αἰῶνα, Μνήμη Κ. Θ. Δημαρά και Λεάνδρου Βρανούση), ἐνισχύθηκαν οἰκονομικά και στηρίχθηκαν οἱ σκοποὶ και οἱ ἀνάγκες τοῦ Ὁμίλου ἀπὸ διάφορους Ὁργανισμοὺς και πολιτιστικoὺς φορεῖς. Πράος, εὐπροσήγορος, ἀθόρυβος ἀλλὰ και μὲ ἀμείωτη διάθεση νὰ προσφέρει στὸν Ὁμιλο τὶς ὑπηρεσίες ποὺ τοῦ ἀναλογοῦσαν, ὑπῆρξε ἀντάξιος συνεχιστῆς τοῦ ἔργου τῶν προκατόχων του Προέδρων Κ. Θ. Δημαρά και Δ. Γκίνη. Στὸ ἄκουσμα τοῦ θανάτου του τὸ ΔΣ τοῦ ΟΜΕΔ προχώρησε στὴ δημοσίευση διὰ τοῦ τύπου τοῦ παρακάτω Ψηφίσματος.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΟΜΕΔ ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΒΑΣ. ΒΑ. ΣΦΥΡΟΕΡΑ

Όμιλος Μελέτης του Έλληνικού
Διαφωτισμού

Ψήφισμα

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Όμιλου
Μελέτης του Έλληνικού Διαφωτισμού
(ΟΜΕΔ) με τὸ ἄγγελμα τοῦ θανάτου τοῦ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΑ. ΣΦΥΡΟΕΡΑ

διακεκριμένου ιστορικοῦ τοῦ Νέου Ἑλλη-
νισμοῦ, μέλους τοῦ ΟΜΕΔ καὶ γιὰ σει-
ρὰ ἐτῶν προέδρου, καλοῦ καγαθοῦ, τοῦ
Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Όμιλου,
ἀποφάσισε:

I. Νὰ παραστεῖ σύσσωμο στὴν κηδεῖα.
II. Νὰ καταθέσει ἀντὶ στεφάνου, κα-

τὰ τὴν ἐπιθυμία τῆς οἰκογένειας,
ἓνα ποσὸ ὑπὲρ τοῦ Δημοτικοῦ Σχο-
λείου τῆς γενέτειράς του, Ἀπεΐραν-
θου Νάξου.

III. Νὰ διοργανώσει Εἰδικὴ Ἐπιστημο-
νικὴ Ἐκδήλωση ἀφιερωμένη στὴ
μνήμη του.

IV. Νὰ δημοσιευτεῖ τὸ παρὸν Ψήφι-
σμα στὸν Τύπο.

Ἀθήνα, 26 Μαΐου 2015

Ὁ Πρόεδρος

Ἐμμ. Ν. Φραγκίσκος

Ὁ Γενικὸς Γραμματέας

Δ. Γ. Ἀποστολόπουλος

«ΑΤΑΚΤΑ» ΚΟΡΑΗ

Το δημοσίευμα του καθηγητή Στέρ. Φα-
σουλάκη Το Χρονικό της εκδόσεως και
της επανεκδόσεως των Ατάκτων και οι
ιδιόχειρες προσθήκες και διορθώσεις
του Αδαμ. Κοραή (εκδόσεις άλφα πι,
Χίος 2014) περιλαμβάνει όλα τα δικά
του εισαγωγικά κείμενα από την πρό-
σφατη ανάπτυξη των Ατάκτων του
Κοραή και μας υπενθυμίζει την περιπέ-
τεια της πρώτης αλλά και της δεύτερης
έκδοσής τους.

Ο Κοραής, σε προχωρημένη ηλικία,
αποφάσισε να δημοσιεύσει τα «σκου-
πίδια και σκύβαλα» της βιβλιοθήκης
του, δηλαδή το γλωσσικό υλικό που εί-
χε συλλέξει διά βίου, το οποίο δεν είχε
πλέον χρόνο να υποβάλει σε περαιτέρω
επεξεργασία, με την ελπίδα να διασωθεί
και να αποτελέσει ένα σωμα μελέτης για
όποιον προσεκτικό αναγνώστη θα εύρι-
σκε εκεί «ολίγους τινάς μαργαρίτας».

Η εκτύπωση άρχισε το 1828 και περα-
τώθηκε το 1835 με πολλές δυσκολίες.
Ο Α΄ τόμος (1828) περιλαμβάνει δύο
πτωχοπροδρομικά ποιήματα με σημει-
ώσεις του Κοραή. Ο Β΄ τόμος (1829)
απαρτίζεται από συναγωγή νεοελληνι-
κών λέξεων με εκτενή προλεγόμενα, ό-
που έκδηλη είναι η αντίληψη της εξελι-
κτικότητας της γλώσσας και της αργής
κοινωνικής διαδικασίας των αλλαγών:
η γλώσσα λάθεται από το έθνος το-
νίζει ο Κοραής. Στον Γ΄ τόμο (1830)
εντάχθηκε ένα σχέδιασμα της αρχαίας
ιστορίας της Χίου (με αφορμή και την
αποτυχία της εκστρατείας του Φαβιέ-
ρου), το οποίο αποτέλεσε βασικό βοή-
θημα για τους ιστορικούς του νησιού,
ένα δείγμα μετάφρασης από την Καινή
Διαθήκη (η προς Τίτον επιστολή) και
κείμενα για την προσκύνηση στα Ιερο-
σόλυμα και την κριτική του Κοραή στο

Άγιο φως. Ο Δ΄ τόμος (1832) επανέρχεται σε γλωσσική ύλη της νεοελληνικής, η οποία είναι «πλουσιωτάτη, αλλά και ευκολόπλαστος», καθώς σημειώνει ο Κοραΐς στα προλεγόμενά του. Ο Ε΄ τόμος (1835), που εκδόθηκε μετά θάνατον, περιλαμβάνει επίσης γλωσσική ύλη, καθώς και συγκεντρωτικούς πίνακες των πέντε τόμων των Ατάκτων.

Ο Στέρ. Φασουλάκης επισημαίνει ότι τα Ατάκτα δικαίωσαν τις προσδοκίες του Κοραΐ και των φίλων του, Ιάκωβου Ρώτα και Ζαννή Βλαστού, για την επιστημονική εκμετάλλευση του υλικού που έφεραν στο φως. Η απαίτηση της επανέκδοσής τους ήταν επιτακτική, εφόσον είχαν γίνει πλέον δυσεύρετα. Ύστερα από πολυετείς άκαρπες προσπάθειες, το έργο ανέλαβαν ιδιώτες με

επικεφαλής τον ίδιο τον καθ. Φασουλάκη ως επιμελητή της επανέκδοσής τους και χορηγούς την κωρία Ματρώνα Ξυλλά-Έγκον και την Εταιρεία SOS Αιγαίο. Πειπεισμένοι για τη χρησιμότητά της, η οποία έγινε με τη φωτομηχανική μέθοδο, περιέλαβαν και τις παρασελίδες διορθώσεις και συμπληρώσεις με το χέρι του Κοραΐ, πράγμα που βελτιώνει την πρώτη έκδοση όπως θα το ευχόταν και ο ίδιος. Η ανατύπωση άρχισε το 1991 και περατώθηκε το 2012 (συνολικά 7 τόμοι, ο Δ΄ και Ε΄ από δύο ημίτομους). Πρόκειται για αξιόπαινη ιδιωτική πρωτοβουλία και για σημαντική συνεισφορά στους μελετητές του Κοραΐ όσο και γενικότερα στην επιστημονική κοινότητα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΦΟΙΝΗ

ΔΥΟ ΝΕΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΡΑΗ

– Νικόλαος Γκουνδίνας, Η γαλλική αλληλογραφία του Αδαμάντιου Κοραΐ: Φιλελληνικά δίκτυα και δίκτυα εθνικής αυτογνωσίας, διδακτορική διατριβή, Φιλοσοφική Σχολή Αριστοτελείου Πα-

νεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Φιλολογίας, 2014.

– Νίκος Δ. Βαρούζης, Αδαμάντιος Κοραΐς (1748-1833), Ένας ανεξάντλητος κόσμος, Αθήνα, Εκδόσεις Γαβριηλίδη, 2016.

ΤΟ 14ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ 18ου ΑΙΩΝΑ (ISECS/SIEDS 2015)

Το Διεθνές Συνέδριο του Διαφωτισμού πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Erasmus του Rotterdam, ανάμεσα στις 27 και τις 31 Ιουλίου 2015, με θέμα «Opening markets: trade and commerce in the eighteenth century/L'ouverture des marchés : l'économie et le commerce dans le siècle des Lumières». Ενδεικτικά αναφέρω ότι συγκέντρωσε περισσότερους από 1.000 συνέδρους, ενώ αναπτύχθηκε με επτά κεντρικές ομιλίες,

που απευθύνονταν στο σύνολο των συνέδρων, με 950 περίπου ανακοινώσεις και επτά παρουσιάσεις πόστερ. Συμπληρωματικά στις εργασίες του διοργανώθηκαν εκθέσεις, συναυλίες και εκδρομές. Παράλληλα λειτούργησε ειδικά οργανωμένος χώρος με έκθεση βιβλίων, όπου υπήρχε δυνατότητα αγοράς. Το προσωπικό των ειδικευμένων εκδοτών ενημέρωνε για τις μελέτες, αλλά και προσέφερε σημαντικές πληρο-

φορίες. Ως κόμβος ενημέρωσης, αυτή η έκθεση ενίσχυσε τη δυναμική του Συνεδρίου.

Συγκεντρωμένο γύρω από τους θεματικούς άξονες του εμπορίου, των αγορών και της οικονομίας, το Συνέδριο διόλον δεν περιορίστηκε σε στενή προσέγγιση των όρων: αντίθετα κινήθηκε ενώνοντας και συνδυάζοντας με ελευθερία διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους, έτσι ώστε να διακρίνονται συνάψεις και αλληλεπιδράσεις. Θα μπορούσαμε να αποκαλέσουμε αυτή τη διάσταση «η γονιμότητα των ποικίλων συναρτήσεων». Από το άνοιγμα του εμπορίου, προς το εμπόριο της τέχνης και το εμπόριο των βιβλίων, από την επικοινωνία των ιδεών και των γνώσεων, προς την ανάπτυξη της λογοτεχνίας, από την οικονομία προς τη φύση και προς τον άνθρωπο, μέσα από την ιστορία των συναισθημάτων ή ακόμα και των αντιλήψεων για το θείο και τη μεταφυσική, από το άνοιγμα των γνώσεων που φέρνουν οι εγκυκλοπαιδίες προς το ζήτημα του δουλεμπορίου, εφαρμόζοντας τα σχετικά ερωτήματα στις σχέσεις της Ευρώπης με την Αμερική. Δίνω ελάχιστα ενδεικτικά παραδείγματα.

Πολλές χώρες, με την ιστορία και τις πολιτισμικές τους συνιστώσες, αναδείχτηκαν στα επιμέρους ζητήματα του Συνεδρίου. Η δική μας ιστορία και παιδεία παρουσιάστηκε ενταγμένη στον ευρύτερο χώρο της κεντρικής Ευρώπης, των Βαλκανίων και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Έτσι, η Μαρία Στασινοπούλου οργάνωσε συνεδρία με θέμα «*Migrant Merchant Cultures and the Transition to Modernity: Financial and Memorial Practices of Trade Communities From the 18th to the Early 19th Century*», δύο από τις ανακοινώσεις της οποίας ασχολήθηκαν με τους

έλληνες εμπόρους στη Βιέννη. Ο Joris Oddens οργάνωσε συνεδρία με θέμα «*Trade and the Ottoman Empire*», οι τρεις ανακοινώσεις της οποίας αναφέρονταν, μεταξύ άλλων, στις οικονομικές δραστηριότητες των ορθοδόξων υπηκόων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η Αθανασία Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη οργάνωσε συνεδρία με θέμα «*Greek Merchants and Benefactors: the Role of Greek Diaspora in the Enlightenment*». Τέλος, η Όλγα Κατσιαροδή-Hering οργάνωσε συνεδρία με θέμα «*The Danube, the Black Sea and the Levante as Colonial Area in the Long 18th Century*» με τέσσερις ανακοινώσεις που κινούνταν γύρω από τον άξονα των εμπορικών συναλλαγών. Οπωσδήποτε, το εύρος του Συνεδρίου ήταν τέτοιο, ώστε είναι πιθανόν να μου διέφυγαν άλλες, έμμεσες, αναφορές στην ελληνική παιδεία, την ιστορία ή τον πολιτισμό.

Τέλος, οι άνθρωποι: μορφές της εποχής του Διαφωτισμού, όπως ο Bayle, ο Montesquieu, ο Voltaire, ο Sade, ο Locke, ο Smith, ο Rousseau, ο Diderot, αποτέλεσαν αντικείμενο συμπληρωματικών προσεγγίσεων, μέσα από συνεχόμενες συνεδρίες. Μεταξύ τους, συναριθμήθηκαν κάποιες γυναίκες συγγραφείς. Καίρια παρουσία, στην οποία αφιερώθηκαν πολλές συνεδρίες, αποτέλεσε η Leprince de Beaumont, το έργο της οποίας, με τις αντίστοιχες μεταφράσεις του, φαίνεται να μελετάται συστηματικά σε διαφορετικές χώρες και γλώσσες. Παρενθετικά, θα μπορούσαμε να σημειώσουμε ότι οι σπουδές που αναδεικνύουν την προβληματική του φύλου εκπροσωπήθηκαν στο Συνέδριο. Δίπλα στον άξονα του φύλου αναπτύχθηκε η προβληματική του σώματος, όπως αυτό βιώνεται μέσα στο φύλο. Αξιόλογη

ενότητα, για περαιτέρω έρευνα, ήταν αυτή που αναδείκνυε τη συμβολή των γυναικών στην εμπορική δραστηριότητα που σχετίζεται με το βιβλίο.

Το IRCL, (*Institut de Recherche sur la Renaissance, l'Age Classique et les Lumières*) του CNRS του Montpellier, οργάνωσε τέσσερις συνεδρίες: από αυτές, οι δύο πρώτες, με διοργανωτή τον Jean-Pierre Schandeler, είχαν τίτλο «*Lectures des Lumières Françaises en Europe de l'Est*» και εξέταζαν την πρόσληψη των ιδεών του Διαφωτισμού από τις Δημοκρατίες της πρώην ΕΣΣΔ. Οι επόμενες δύο συνεδρίες, με διοργανωτή τον Franck Salaün, είχαν τίτλο

«*Autodéfinitions des Lumières*»: εδώ ο φακός εστίασε στην ίδια την εποχή των Φώτων, σε μια προσπάθεια να ανιχνεύσει τους αυτοπροσδιορισμούς, όπως τους πρότειναν οι εκπρόσωποί της. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο παρουσίασα ανακοίνωση με τίτλο «*Autodéfinitions des Lumières dans l'Œuvre d'Adamance Coray*». Επιχείρησα να αναδείξω ορισμένες από τις θέσεις του Κοραή, που αναφέρονται στον Ελληνισμό, με την ιστορία, το παρόν και την παιδεία του, όπως αυτές κρυσταλλώνονται σε ένα είδος ορολογίας.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟΝ 18ο ΑΙΩΝΑ
(Σόφια, Βουλγαρία, 26-30 Ιουνίου 2016)

Το Τμήμα Ιστορίας του Πανεπιστημίου St Kliment Ohridski της Σόφιας και το αντίστοιχο Τμήμα του Πανεπιστημίου της Βιέννης διοργανώνουν στη Σόφια, από τις 26 ως τις 30 Ιουνίου 2016, Σεμινάριο που αφορά νέους μελε-

τητές του Διαφωτισμού (*Seminar for Early Career Scholars*). Το Σεμινάριο έχει θέμα «*Enlightenment and Peasant Life. Representations, Intellectual Debates, Cultural Conflicts, Socio-economic Transitions*».

ΤΟ 15ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟ
(Έδιμβουργο, 14-19 Ιουλίου 2019)

Το 15ο Διεθνές Συνέδριο για το Διαφωτισμό θα πραγματοποιηθεί στην πόλη του Έδιμβουργου, στους χώρους του Πανεπιστημίου του Έδιμβουργου, υπό την αιγίδα της *British Society for Eighteenth-Century Studies*. Το θέμα του Συνεδρίου είναι «*Enlightenment*

Identities / Lumières et identités».

Όταν ανακοινωθούν περισσότερες πληροφορίες για το Συνέδριο από τους διοργανωτές, θα τις αναρτήσουμε στην ιστοσελίδα του Έρανιστή (<http://ejournals.publishing.ekt.gr/index.php/eranistis>).